



WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 13 grudnia 2019 r.

ZP-KNPS.431.8.12.2019.NS

Pani
Ewelina Kondracka
Dyrektor
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Żmigrodzie

Sprawozdanie z kontroli

Organ właściwy realizuje zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego jako zadania z zakresu administracji rządowej, o których mowa odpowiednio w art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2220 ze zm.) oraz art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 ze zm.)

W związku z uzyskaną informacją o niestosowaniu przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żmigrodzie przepisów dotyczących przekazywania instytucji właściwej prawidłowo wypełnionego wniosku wraz z kompletem dokumentów w celu ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w dniach 4-5 listopada 2019 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej (zwanym dalej „Ośrodkiem” lub „GOPS”) z siedzibą przy pl. Wojska Polskiego 5 w Żmigrodzie, zespół kontrolerów: Natalia Szczecińska – starszy specjalista – przewodnicząca zespołu oraz Agnieszka Kukuryka-Szymuś – inspektor wojewódzki – kontroler przeprowadził kontrolę w trybie uproszczonym, na podstawie Zarządzenia Wojewody Dolnośląskiego Nr 570 z dnia 30 października 2019 r. oraz upoważnień z dnia 31 października 2019 r. nr ZP-KNPS.0030.690.2019.NS i nr ZP-KNPS.0030.691.2019.NS. Kontrolą objęto okres od dnia 1 kwietnia 2016 r. do dnia 4 listopada 2019 r. Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 11.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Maria Pelc zatrudniona na stanowisku Kierownika GOPS do dnia 15.01.2018 r. oraz Pani Ewelina Kondracka, zatrudniona na stanowisku Kierownika GOPS w okresie od 1.01.2018 r. do 7.10.2018 r. a od dnia 8.10.2018 r. na stanowisku Dyrektora, które są odpowiedzialne za realizację zadań podlegających kontroli.

upoważniona jest również do przekazywania informacji w zakresie świadczenia wychowawczego (upoważnienie Nr ORP.0052.37.2019 z dnia 2 lipca 2019 r.).

- 7) Pani Aleksandry Kowal – podinspektora ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żmigrodzie – do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych (upoważnienie Nr ORP.0052.33.2017 z dnia 19 czerwca 2017 r.).
- 8) Pani Martynty Kuśnierz – podinspektora ds. świadczeń wychowawczych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żmigrodzie – do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń wychowawczych (upoważnienie Nr ORP.0052.23.2017 z dnia 5 maja 2017 r.).
- 9) Pani Magdaleny Niżyńskiej – specjalisty ds. świadczeń z funduszu alimentacyjnego w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żmigrodzie – do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń wychowawczych i świadczeń rodzinnych (upoważnienie Nr ORP.0052.39.2016 z dnia 1 kwietnia 2016 r.).
- 10) Pani Beaty Sułkowskiej – podinspektora ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żmigrodzie – do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń wychowawczych i świadczeń rodzinnych (upoważnienie Nr ORP.0052.37.2016 z dnia 1 kwietnia 2016 r.) oraz do przekazywania informacji w zakresie świadczenia wychowawczego (upoważnienie Nr ORP.0052.38.2019 z dnia 2 lipca 2019 r.).
- 11) Pani Joanny Suseł – pomocy administracyjnej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żmigrodzie – do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń wychowawczych (upoważnienie Nr ORP.0052.36.2016 z dnia 1 kwietnia 2016 r.).

Wojewoda Dolnośląski ocenia **pozytywnie z nieprawidłowościami** działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żmigrodzie w zakresie przekazywania instytucji właściwej prawidłowo wypełnionego wniosku wraz z kompletem dokumentów w celu ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

1. Oceny kontrolowanej jednostki dokonano na podstawie następujących ustaleń.

Kontroli poddano dokumentację dotyczącą ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego z dodatkami i świadczenia wychowawczego gromadzoną przez GOPS i przekazywaną wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego na podstawie art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 ze zm.) oraz art. 16 ust. 1

w przypadku wniosków złożonych na nowy okres zasiłkowy/świadczeniowy – w wydłużonym terminie określonym ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Do wniosków przesyłanych po 1 stycznia 2018 r. dołączane były informacje o rodzinie, które GOPS w Żmigrodzie samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwalał weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika.

W sprawie nr 13 (Z.G.) Strona w dniu 09.07.2019 r. złożyła wniosek za pomocą systemu teleinformatycznego o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na okres świadczeniowy 2019/2021. We wniosku uzupełnione były wszystkie dane Wnioskodawcy oraz dane dziecka na które wnioskowane są świadczenia. W części II pkt 2 wniosku „oświadczenia dotyczące ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego” zaznaczono: „przebywam lub członek mojej rodziny, w tym współmałżonek lub drugi rodzic dziecka/dzieci, przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego”. W części dotyczącej danych członka rodziny przebywającego za granicą wpisano imię, nazwisko, nr PESEL oraz kraj przebywania za granicą. GOPS w Żmigrodzie w dniu 15.07.2019 r. wystosował wezwanie do Pana Z.G. do uzupełnienia wniosku o akt małżeństwa, nr ubezpieczenia, adres zamieszkania za granicą, nazwę i adres firmy zagranicznej, umowę z zagranicznym pracodawcą (przetłumaczoną przez tłumacza przysięgłego), oświadczenie Pana dotyczące wskazania składu rodziny, oświadczenie żony o sytuacji zawodowej. W dniu 5.08.2019 r. Strona złożyła stosowne oświadczenie oraz dostarczyła brakujące dokumenty. GOPS w Żmigrodzie po weryfikacji danych w Centralnym Systemie Informatycznym

potwierdzenie zatrudnienia od 27.06.2016 r. w języku niemieckim, strona dostarczyła potwierdzenia dochodu również w języku niemieckim – dokumenty zostały przesłane do DOPS bez tłumaczeń. W latach ubiegłych przesyłane były dokumenty w języku obcym bez tłumaczenia, DOPS nie wymagał tłumaczeń od organu przyjmującego wnioski. Jednocześnie informujemy, iż Pani J. T. w dniu 5.11.2019 r. stawiała się do tut. Ośrodka i uzupełniła braki we wniosku”.

(dowód, akta kontroli, str. 57-58)

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 3 (M.J.) wyjaśnił:

„W dniu 13.06.2018 r. przekazano zaświadczenie w języku niemieckim dotyczące dochodu uzyskanego na podstawie którego Wojewoda Dolnośląski dnia 1.08.2018 r. wydał decyzję odmawiającą świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko ze względu na kryterium dochodowe”.

(dowód, akta kontroli, str. 59-60)

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 8 (M.D.) wyjaśnił:

„Pismem z dnia 31.10.2018 r. tut. Ośrodek przesłał w języku niemieckim zaświadczenie dotyczące dochodu uzyskanego z zagranicy. W dniu 21.11.2018 r. strona dostarczyła formularz o zatrudnieniu wydany w języku polskim. Powyższy formularz został przesłany do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego – pismo wpłynęło do DUW w dniu 3.12.2018 r. W dniu 5.11.2019 r. strona stawiała się do tut. Ośrodka i złożyła oświadczenie informujące, iż nie przetłumaczyła zaświadczenia na język polski ze względu na związane z tym koszty”.

(dowód, akta kontroli, str. 67-68)

W nawiązaniu do powyższych wyjaśnień należy zauważyć, że zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zawartymi w piśmie nr DSR-IV.074.29.2016.AW z dnia 9 września 2016 r., dopóki instytucja właściwa nie ustali, że w danej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, na etapie przyjmowania wniosku, nie znajdują zastosowania przepisy zawarte w rozporządzeniu 883/2004, w szczególności art. 76 ust. 7, dotyczący wniosków i dokumentów sporządzonych w innym języku urzędowym UE niż polski.

Ponadto pismem nr DOPS/DSR/MTP/062/58/2017 z dnia 25.07.2017 r. Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej informował organy właściwe gminy realizujące świadczenia rodzinne i świadczenia wychowawcze, iż zatrudnienie za granicą należy potwierdzić

przeoczenie pracownika. Odnośnie wprowadzania danych dotyczących dochodów we wnioskach przekazywanych drogą elektroniczną tut. Ośrodek dołoży wszelkich starań żeby nie powtórzyły się ww. braki”.

(dowód, akta kontroli, str. 73-74)

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 12 (D.U.) wyjaśnił:

„Pracownicy tut. Ośrodka w tej części przekazania wniosku wpisują tylko te dane, które wykazała strona w części wniosku dotyczącej osób przebywających za granicą. Dokumentacja dotycząca zatrudnienia za granicą jest przekazywana w formie papierowej”.

(dowód, akta kontroli, str. 71-72)

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 9 (B.Z.) wyjaśnił:

„Wniosek o przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego z dnia 27.09.2019 r. wpłynął do tut. Ośrodka drogą elektroniczną. Strona we wniosku uzupełniła dane dotyczące członków rodziny przebywających za granicą wskazując imię i nazwisko osoby zatrudnionej, numer ewidencyjny PESEL, dane pracodawcy. Powyższe dane zostały uzupełnione we wniosku przekazany elektronicznie do DUW”.

(dowód, akta kontroli, str. 69-70)

3. W części skontrolowanych spraw nie wezwano strony do poprawienia i uzupełnienia wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych i prawa do świadczenia wychowawczego.

W sprawie nr 3 (M.J.) nie wezwano Strony do uzupełnienia wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego z dodatkami na okres zasiłkowy 2017/2018 o dane dotyczące miejsca zamieszkania osoby przebywającej za granicą, nazwę i adres pracodawcy oraz okresy aktywności zawodowej, a we wniosku o świadczenie wychowawcze na okres zasiłkowy 2019/2021 Strona nie wypełniła części dotyczącej danych członka rodziny przebywającego za granicą. W sprawie nr 4 (A.L.) w złożonym w dniu 22.08.2017 r. wniosku Strona zaznaczyła, że żaden z członków rodziny nie przebywa za granicą i nie wypełniła części wniosku dotyczącej danych członka rodziny przebywającego za granicą. W sprawie nr 6 (D.S.) we wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego na okres zasiłkowy 2019/2020 strona nie uzupełniła części I pkt 5 wniosku (dane dotyczące dochodów członków rodziny) oraz nie zawnioskowała o wszystkie przysługujące dodatki (dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego). Ponadto w ww. wniosku oraz we wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na okres

świadczeniowy 2019/2021 brakowało dokumentu potwierdzającego wysokość dochodu uzyskanego za miesiąc październik 2018 r. przez Pana A.W. z firmy Anton Nieder oraz dokumentu potwierdzającego okres zatrudnienia Pani D.W. za granicą i wysokości dochodu utraconego za 2017 r. z tego tytułu.

W myśl art. 24a ust 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych lub odpowiednio art. 19 ust. 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na ich uzupełnienie.

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 1 (J.T.) wyjaśnił:

„Pani J.T. w dniu dzisiejszym, tj. 5.11.2019 r. stawiała się w tut. Ośrodku i uzupełniła braki w dokumentacji, tj. wykazała kwoty dochodów uzyskanych męża. Wskazała nazwy firm oraz daty zatrudnienia męża za granicą”.

(dowód, akta kontroli, str. 57-58)

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 6 (D.S.) wyjaśnił:

„W weryfikacji ZUS jest podany okres składkowy prowadzenia działalności gospodarczej tj. 14.05.2019 r.

W dniu 25.09.2019 r. Tut. Ośrodek przesłał wniosek wraz ze zgromadzoną dokumentacją Pani D.S. do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego. Zgodnie z pismem Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9.09.2016 r. Nr DSR-IV.074.29.2016.AW dotyczącego stosowania przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w sprawach o świadczenie wychowawcze i współpracy organu właściwego z marszałkiem województwa <Dopiero w sytuacji, gdy marszałek województwa ustali, że w danej sprawie zachodzi koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego i będzie prowadził postępowanie administracyjne w celu wydania decyzji w sprawie świadczenia wychowawczego, zgodnie z art. 11 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, powinien on samodzielnie pozyskać od wnioskodawcy potrzebne dokumenty potwierdzające osiągnięte przez członków rodziny dochody>. Dokumentacja Pani D. dot. dochodu Pana M.T. została dostana do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego dnia 12.11.2019 r.”.

(dowód, akta kontroli, str. 63-66)

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 7 (D.W) wyjaśnił:

„W. dniu 28.11.2018 r. Tut. Ośrodek przesłał wniosek wraz ze zgromadzoną dokumentacją Pani D.W. do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego. Zgodnie z pismem Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9.09.2016 r. Nr DSR-IV.074.29.2016.AW

Ponadto Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego pismem nr ZP-KŚ.7060.5.2018.MB z dnia 10 września 2018 r. skierowanym do Wójtów/Burmistrzów/ Prezydentów w województwie dolnośląskim na prośbę Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – Departamentu Systemów Zabezpieczenia Społecznego zwrócił uwagę, iż organ właściwy podejmując działania w trybie art. 16 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci powinien ustalić i przekazać wojewodzie wraz z prawidłowo wypełnionym wnioskiem niezbędne informacje, dotyczące rodziny wnioskodawcy, zebrane na podstawie złożonych przez stronę dokumentów, w tym oświadczeń zawierających klauzulę o treści: „Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Brak przetłumaczenia na język polski załączonych do wniosków dokumentów dotyczących zatrudnienia członka rodziny za granicą.
2. Nieuzupełnione dochody oraz wszystkie dane członka rodziny przebywającego za granicą we wniosku przekazywanym za pośrednictwem poczty elektronicznej Emp@tia.
3. Brak wezwań do uzupełnienia wniosku oraz o brakujące dokumenty niezbędne do ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W wyniku przeprowadzonej kontroli wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Dokumenty zagraniczne dołączane do wniosków o świadczenia wychowawcze i świadczenia rodzinne przedstawiać w języku urzędowym RP tj. w języku polskim, chyba, że dana okoliczność istotna dla sprawy, została udokumentowana w formie oświadczenia.

Podstawa prawna: art. 5 w związku z art. 4 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1480.).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. We wnioskach przekazywanych do wojewody za pośrednictwem poczty elektronicznej Emp@tia uzupełniać wszystkie dane członka rodziny przebywającego za granicą, tj. imię, nazwisko, numer PESEL, kraj przebywania członka/członków rodziny za granicą, w tym współmałżonka lub drugiego rodzica dziecka/dzieci, nr ubezpieczenia/nr podatkowy za granicą, adres zamieszkania poza granicami RP, okresy pobytu i okresy zatrudnienia ze wskazaniem dokładnych dat, nazwy i adresu